

SWEDISH
ENVIRONMENTAL
PROTECTION
AGENCY

YTTRANDE
2025-06-26

Ärendenummer
NV-25- 024296

Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se
kn.e.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över promemorian Genomförande av bestämmelser i förnybartdirektivet om tillståndsförfaranden för förnybar energi (dnr KN2025/00895)

Sammanfattning

Naturvårdsverket anser att det är angeläget att bestämmelserna från ändringsdirektivet implementeras så snart som möjligt eftersom förnybartmålen ska nås redan till år 2030. Utöver detta har Naturvårdsverket följande synpunkter om hur ändringsdirektivet bör implementeras:

- Naturvårdsverket bedömer att förslaget behöver kompletteras med handläggningsregler och tidsfrister avseende startbesked respektive slutbesked enligt plan- och bygglagen (PBL).
- Vi menar att den föreslagna bestämmelsen i PBL om vilka undantag från kortare tidsfrister som ska gälla för åtgärder som rör totalförsvarets intresse behöver förtydligas.
- Naturvårdsverket uppfattar det som att avgörandet av hur handläggningstider i domstolar ska hanteras skjuts på framtiden. Vi motsätter oss det mot bakgrund av att Sverige redan är försenade med införande av reglerna.
- Vi motsätter oss den sista meningen i förslaget i 10.2 då vi menar att den riskerar att missuppfattas, och föreslår en alternativ skrivning.
- Naturvårdsverket saknar en konsekvensanalys av hur de överväganden som gjorts i promemorian påverkar målen i ändringsdirektivet, till exempel effekterna av att använda miniminivåer för utbyggnaden av förnybar energi.

Naturvårdsverkets ställningstagande och skäl

Kapitel 6.1 Vad är ett tillståndsförfarande enligt förnybartdirektivet?

Naturvårdsverket bedömer att start- och slutbesked enligt plan- och bygglagen (2010:900), PBL, är ett sådant administrativt tillstånd som omfattas av förnybartdirektivet. Författningsförslaget behöver därför kompletteras med handläggningsregler och tidsfrister avseende startbesked respektive slutbesked.

Den omständighet att startbesked och slutbesked beslutas av en myndighet (byggnadsnämnden) talar för att även dessa beslut är att se som ”administrativa tillstånd”. Även att uppförande av en anläggning inte får påbörjas utan startbesked (10 kap. 3 § PBL) och att anläggningen inte får tas i bruk utan slutbesked (10 kap. 4 § PBL) talar för att de utgör administrativa tillstånd. Att besluten fattas inom ramen för tillsynen av byggprocessen saknar betydelse i sammanhanget. Naturvårdsverket har således svårt att se att de inte omfattas av det tillståndsförfarande som beskrivs i art 16.1 förnybartdirektivet: ”alla relevanta administrativa tillstånd för uppförande, uppgradering och drift [...]”.

Kapitel 7 Tidsfrister för tillståndsförfaranden som gäller verksamheter och åtgärder för förnybar energi

Naturvårdsverket uppfattar det som att promemorians förslag innebär att avgörandet av hur handläggningstider i domstolar ska hanteras skjuts på framtiden. Vi motsätter oss det mot bakgrund av att Sverige redan är försenade med införande av reglerna.

Det framgår av promemorian att det endast är förvaltningsmyndigheters handläggning som föreslås omfattas av tidsfrister enligt föreslagna författningsändringar. Anledningen till att tidsfrister inte föreslås för mål som handläggs av mark- och miljödomstolar i första instans anges vara att frågan om domstolarnas roll i tillståndprocessen är under utredning. Naturvårdsverket menar att det inte kan uteslutas att även handläggning av domstolar som första instans ska anses omfattas av direktivet, och vi saknar en analys av detta i promemorian. Om även sådan handläggning ska omfattas enligt direktivet kan författningsförslaget behöva kompletteras med regler för detta i ett senare skede.

Kapitel 7.5 Tidsfrister för ärenden om installation av solenergiutrustning på byggnader samt kapitel 7.6 Tidsfrister för ärenden om värmepumpar

Naturvårdsverket bedömer att den föreslagna bestämmelsen i 9 kap. 27 e § PBL om undantag från kortare tidsfrister för solenergianläggningar och värmepumpar i de fall åtgärden rör totalförsvarets intresse bör förtydligas.

I författningskommentaren på s. 180, samt i motiveringen i kapitel 7.5 resp. 7.6, framgår att det som avses med formuleringen i den föreslagna bestämmelsen är åtgärder som vidtas inom eller i anslutning till sådana områden som avses i 3 kap. 9 § miljöbalken (områden av betydelse eller av riksintresse för totalförsvaret). Om det är den tillämpningen som avses bör det framgå uttryckligen av bestämmelsen. Naturvårdsverket konstaterar att den mer allmänt hållna skrivningen om att ”åtgärden rör totalförsvarets intressen” riskerar att få en oavsiktligt bred tillämpning. Det kan dessutom uppkomma tillämpningssvårigheter gällande om en solenergianläggning eller värmepump omfattas av undantaget eller inte.

Kap 10 Artskydd och verksamheter och åtgärder för förnybar energi

10.1 Verksamheter och åtgärder för förnybar energi ska presumeras vara av ett allt överskuggande allmänintresse.

Naturvårdsverket ställer sig bakom att ordalydelsen om allmänintresse ändras enligt förslaget. Naturvårdsverket instämmer även i bedömningen att presumptionen för Natura 2000-prövningen i 7 kap. 29 § miljöbalken och 14 § artskyddsförordningen stämmer överens med kraven i förnybartdirektivet.

10.2 En verksamhet eller åtgärd för förnybar energi ska inte anses avsiktligt störa eller döda skyddade arter.

Naturvårdsverket motsätter sig den sista meningen i förslaget i 10.2 som vi menar är en förenkling som riskerar att leda till missuppfattningar. Detsamma framgår i författningsförslaget om ändring av 4 b § artskyddsförordningen. Förutsättningen för att störningar och dödande av skyddade arter inte ska anses avsiktliga är att lämpliga skyddsåtgärder, det vill säga alla rimliga åtgärder för att undvika och minimera påverkan på de skyddade arterna, har vidtagits. Den sista meningen kan uppfattas som att skyddsåtgärder endast behövs om det annars skulle kunna innebära betydande negativa följder för de berörda arternas populationer. Naturvårdsverket bedömer att ett bättre genomförande av förnybartdirektivet skulle vara att artskyddsförordningens 4 b § avslutas enligt följande:

”.. inte anses som avsiktlig, om verksamhetsutövaren vidtagit nödvändiga bevarandeåtgärder för att undvika och minimera påverkan på arterna. Skyddsåtgärdernas ändamålsenlighet ska övervakas och bedömning ska sedan göras om att inga betydande negativa följder uppstår för de berörda arternas populationer. Annars kan ytterligare åtgärder behöva vidtas.”

Kapitel 16 Konsekvensanalys

Naturvårdsverket saknar en konsekvensanalys av hur de överväganden som gjorts i promemorian påverkar målen i ändringsdirektivet. I konsekvensanalysen skriver regeringen att det saknas alternativ till förslagen som ligger i promemorian (avsnitten 16.3–16.4). I promemorian har emellertid ett antal överväganden gjorts. Naturvårdsverket konstaterar bland annat att regeringen föreslår att miniminivåer används för hur stora de solcellsanläggningarna som omfattas av förkortade tidsfristerna tillåts vara, vilket innebär att de förkortade tidsfristerna för solenergianläggningar endast föreslås gälla för anläggningar upp till 11 kW i stället för de 100 kW som är utgångspunkten i ändringsdirektivet. I konsekvensanalysen framgår att detta övervägande gjorts för att begränsa kostnaderna och den administrativa bördan för kommunerna och försvarsinspektören. Men, eftersom syftet med regleringen i ändringsdirektivet är att främja och påskynda utbyggnaden av förnybar elproduktion bör även effekterna av att använda miniminivåer för utbyggnaden av förnybar energi beskrivas i konsekvensanalysen.

Beslut om detta yttrande har fattats av ställföreträdande generaldirektören Maria Ohlman efter föredragning av avdelningschefen Marie Uhrwing.

Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit enhetschefen Kerstin Åstrand och handläggarna Tove Eriksson Molin, Helene Lindahl, Johan Leymann, Lina Tengvar, Ann Åkerskog och Sara Nilsson.

Detta beslut har fattats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

För Naturvårdsverket

Maria Ohlman

Marie Uhrwing

Kopia till:
Johan.malinen@regeringskansliet.se